

Kapa mina rötter (Kåseri)

”Trettonhundra är väl inte mycket att yvas över”, skrockade grannen och klappade sig förnöjt på runda Prippsmagen. ”Ta mina två och ett halvt tusen kvadrat, då pratar vi trädgård.” Och sedan förtydligade han med utstuderade munrörelser och ett mästrande pekfinger: ”Med andra ord ett kvarts hektar!”

Jag kan ta gift på att det dryper av mindervärdeskomplex hos denne stackars man, bottnande i trauma från tidig barndom. För att inte ytterligare förstärka hans trista sjukdomsanamnes nöjde jag mig med ett kort och gott: ”Jag har min hängmatta också.”

Trots allt känns det som om mina trettonhundra kvadratmeter expanderat under årens lopp. För två decennier sedan, strax efter inflyttningen, erbjöds vi att köpa till ett kommunalt ingenmansland i form av några meter outnyttjad landremsa längs västra tomtgränsen,. Detta var förstas en smärre, men ändå utökning, och jag satte in såväl ritning som kommunens kvitto prydligt i min pärm.

Fast det är på ett annat plan som allting har svällt ut. Trädgårdar ska självklart växa, det ligger ju i sakens natur. Varje vår sprider jag noggrannt ut min gödning med lätta, svepande armrörelser likt mobergska Karl Oskar och snart är säcken tömd och marken översållad med kraftfulla små blåkorn. Sedan klipper jag raskt upp nästa.

Min generositet gentemot de växande, gröna vännerna har tyvärr även fått en något dyster baksida; den övriga familjens synpunkter vad gäller klippning och glesning. Till och med har uppgrävning föreslagits vid flera tillfällen. Visst kan jag medge att viss ansning kan vara befogat, fast då gäller det av en särskilt varsam hand.

Jag har under årens lopp insupit en hel del goda trädgårdsråd, inte minst från hustruns kolorerade veckotidningar. Och jag har förstas haft stor nytta av egna, lärariska erfarenheter. Ett harmoniskt och förtroendefullt förhållande har vuxit fram mellan mig och mina växande vänner. När jag då och då lotsar runt med våra släktingar och vänner mitt bland all frodig grönska kan jag höra mig själv deklamera:

”Naturen är vår källa och naturtillståndet vårt paradisiska lyckotillstånd.”

Klart de imponeras av en sådan efterföljare i Rousseau’s anda.

”Att sköta några stackars buskar måste du väl ändå klara av!” raljerar kusinen i telefon bortifrån den stora staden. Han, vars trädgårdserfarenhet på sin höjd omfattar ett par vanskötta balkonglådor.

Denne genomurbaniserade släkting är förstas helt omedveten om att vi för ett antal år sedan fraktade hem en försvarlig del av plantskolans rikhaltiga sortiment. Ur Volvokombins halvöppna baklucka stack ett plommonträd Victoria ut, hæggen trängdes med sin starkdoftande kaprifol och schersminbusken låg tillplattad under några mjöldagsresistenta krusbärsbuskar. Taggiga klängrosor snärjde in sig i om möjligt ännu taggigare buskrosor. Äldste sonen nös och kliade ögonen om vartannat, medan yngstingen drabbades av bilkräksjuka. Själv hade jag fullt sjå med att hålla undan blad och kvistar för att åtminstone ha viss siktunnel framåt.

Plantor kan se förrädiskt nätta ut vid inhandlandet, ungefär som små söta kattungar. Under första året var de också lugna och försynta, inget uppseendeväckande märktes. Men år 2 började saker och ting hända. Vid min rutinmässiga morgonrunda kunde jag fascinerat följa hur knopparna svällde till storlek värsta tonårsfinnar och hur mängder av pinnskott spretade ut åt alla håll. Så höll det på, allt växte så det knakade och näpna plantor hade plötsligt blivit vuxna och grovat till sig.

En sen eftermiddag hände något otroligt; mitt i sömnen satte jag mig spikrakt upp i hängmattan, farligt nära att trilla överbord, och skrek desperat ut i luften:

”Sågen, hämta sågen, men skynda på!”

Tack och lov hörde ingen mitt mardrömsrop och jag sjönk lättad ner igen, med fukt i pannan.

En sak är helt säker, det är inte bara vi människor som grovar till oss med åren. Under första tiden fanns ändå en viss aktning för mitt känsliga arbete med sekatören och bevarandeplanen accepterades i stort sett, men efterhand förändrades tonläget ifrån övriga familjemedlemmar:

”Vi är vita som hönsägg, vi vill se solen igen!”

”Farsan, vi kan inte hitta fotbollen längre!”

”Undrar vilka grannar vi har nuförtiden?”

Hustrun och mina söner fick en allt större dragning åt det melodramiska.

Dyliska sarkasmer följdes också upp genom att stora verktyg, såg och yxa, övertydligt lades fram just nedanför min sköna hängmatta. Det var ungefär då jag insåg att en viss eftergift var av nöden, att upproret måste kvävas i sin linda.

Första hugget kändes ovan och hæggen fick bara en ytlig blessyr i barken. Tyvärr sargades istället den vackert blå etiketten om att svenska stålet biter. Nästa hugg satt lite närmare än där det skulle, aningen snett åt vänster. I ren glädjeyra hoppade yxan vidare, nuddade tack och lov bara högerskon och fortsatte in i en av gatstenarna som jag omgärdat rabatten med. Gnistorna yrde och en frän, bränd doft stack i näsan så att nysningen fick häggbladen att oroligt börja gunga.

”Häggar rotar sig lätt, de är omöjliga att ta död på. Inte ens en stockholmare skulle lyckas med det!” hade växtförsäljaren raljerat vid inköpet.

Hursomhelst, nu skulle den bort, det var min taktiska eftergift, mitt blodsoffer gentemot familjen. Huggen föll tungt, jord och stenar yrde. Rötterna slingrade sig likt bläckfisksarmar in under de stackars hallonbuskarna som skrämde från vettet. Till slut, efter att yxan luckrat upp marken likt den värsta mullvad, fick jag äntligen stackars hæggen på rygg med hjälp av eländigt övervåld. Äntligen hade jag lyckats kapa mina rötter.

Efter detta mitt bedrövliga och klart miljöfientliga svek blev inget sig riktigt likt. Motståndet, som jag trott mig underminera, forsade istället fram som om en gigantisk dammlucka öppnats på vid gavel. Jag och mina frodiga växtliga vänner ifrågasattes alltmer öppet, ingen ville längre lyssna på mina vackra, gröna visioner. Och dessutom hade min traumatiserade Prippsgranne nu fått fri insyn genom grönskan, raka vägen bort till min hängmatteidyll.

* * *

Åke Heed